

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітні програми
Інструментально-виконавське мистецтво
Сольний спів

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від “16” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Музична психологія
Викладач (і)	Доктор мистецтвознавства, професор Дутчак В.Г.
Контактний телефон викладача	0661933266, 0986277038
E-mail викладача	violetta.dutchak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно індивідуального розкладу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом дисципліни є психологічні аспекти творчості у різних видах музичної діяльності (композиторській, виконавській, слухацькій), специфіка впливу музики на психіку людини, музична терапія та ін.

Вивчення музичної психології, психологічних засад різних видів творчої музичної діяльності та аналізу особистісних характеристик митців (композиторів, виконавців) сприятиме розвитку фахової компетентності майбутніх музикантів. Зокрема, вивчення дисципліни забезпечує формування у студентів-музикантів потреби і вміння самостійно використовувати для підвищення ефективності своєї професійної діяльності – виконавської та педагогічної; сприятиме формуванню здатності до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності; командної роботи; здатності застосовувати знання з музичної психології у майбутній навчально-виховній роботі; володінню методами розвитку музичної ерудиції; здатності до творчо-креативної діяльності у галузі психології творчих стосунків в різних видах музичного мистецтва.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – науково обґрунтувати теоретичні знання та комплекс практичних рішень музично-психологічних проблем, що виникають у процесі навчання та концертної діяльності музиканта-виконавця; сформувати музиканта, для якого високий професіоналізм виконавського мистецтва гармонійно поєднується із глибоким розумінням законів мистецтва загалом і музики зокрема; розкрити загальні закономірності області музичної психології із конкретизацією стосовно діяльності музиканта. Дисципліна є спеціалізованою, забезпечує теоретичну та практичну підготовку фахівців в галузі музичного мистецтва за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр»

Завдання вивчення дисципліни – психологічні аспекти музичного мистецтва, його конкретних видів діяльності: виконавського, педагогічного,

композиторського, диригентського, музикознавчого; практичне опанування принципів музичного сприйняття і методів музичного впливу на слухач; специфіки

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати** особливості особистості музиканта; загальні положення творчого процесу; особливості художнього і музичного видів творчості; характер пізнавальних процесів у діяльності музиканта; індивідуально-психологічні властивості особистості музиканта; особливості процесів спілкування в музичній діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **вміти** практично аналізувати і розвивати увагу, контроль, відчуття, сприйняття, пам'ять, мислення і уяву учнів; класифікувати темперамент, характер, рівень емоційності, вольових якостей учнів; розвивати і моделювати емоції, вольові якості для оптимального концертного стану.

Як вагома складова частина фахової освіти «Музична психологія» сприяє розвитку у студентів музично-естетичного мислення, розвитку сприйняття й розуміння специфіки музики як виду мистецтва, аналізу музичних здібностей особистості з огляду на особливості виду творчої діяльності – композиторської, виконавської, слухацької.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності –

ЗК 3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4.Здатність до розв'язання проблем.

ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 7. Здатність до критики та самокритики.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності –

ФК 4 Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

ФК 5 Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

ФК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

ФК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

ФК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

ПРН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

ПРН 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

ПРН 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	025 Музичне мистецтво	I	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Семінарські заняття	сам. роб

Тема 1. Завдання курсу музичної психології. Напрями музичної психології. Основні психологічні поняття і терміни	2		4
Тема 2. Історія музичної психології.	2		4
Тема 3. Особистість і діяльність музиканта. Види музичної діяльності	2		4
Тема 4 Творчість, психологічні основи творчості.	2		4
Тема 5. Творчість композитора і творчість виконавця.	2		4
Тема 6. Музичне сприйняття, його розвиток.	2		4
Тема 7. Особистість музиканта. Типологія особистості. Темперамент і характер.	2	2	8
Тема 8. Музичні здібності, їх діагностика та засоби розвитку		2	4
Тема 9. Музична пам'ять, її складові. Розвиток музичної пам'яті, методи запам'ятовування.		2	4
Тема 10. Музична уява і фантазія, їх розвиток.		2	4
Тема 11. Музичне мислення. Логіка розвитку музичної композиції	2		4
Тема 12. Емоції, увага, воля в діяльності музиканта. Сценічне хвилювання і методи його подолання.	2		4
Тема 13. Музична терапія. Жанри і стилі музики, їх терапевтична дія.	2	2	8
ЗАГ.:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу ЗВО та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.
Вимоги до письмових робіт	<i>Письмові завдання здійснюються відповідно до тематики лекційних занять як індивідуальна самостійна робота до тем 3, 4, 5, 6, 13.</i> Самостійні індивідуальні творчі завдання передбачають написання коротких повідомлень-есе на тему:

	<p>Особиста мотивація вибору професії музиканта. Аналіз творчої постаті митця (композитора, виконавця). Емоційні враження про музичний твір. Підбір музики для тематичного заняття з музичної терапії. <i>Терміни написання: для денної форми – до наступної за темою дати, для заочної – здача за 5 днів до початку сесії. Форма написання – довільна (від руки, друкована, електронний варіант).</i></p>
Семінарські заняття	Проводяться в аудиторії, оснащених проектором, екраном, комп'ютером (ноутбуком), для перегляду відеоматеріалів, а також музичним центром для прослуховування аудіоматеріалів.
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>Пройходження 2 контрольних робіт у формі тестових завдань. Загальна кількість балів – по 25 балів максимально</i>
Підсумковий контроль	<i>Екзамен. Форма задачі – комбінована. Структура білета – 2 теоретичні питання. Розподіл балів – по 25 балів максимально за кожне питання.</i>

7. Політика навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd та Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника http://surl.li/lkifv</p> <p><u>Оцінювання курсу</u> здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.</p> <p>Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <p>Оцінка для екзамену</p> <p>90 – 100 А відмінно</p> <p>80 – 89 В добре</p> <p>70 – 79 С добре</p> <p>60 – 69 D задовільно</p> <p>50 – 59 E задовільно</p> <p>26 – 49 FX незадовільно з можливістю повторного складання</p> <p>0-25 F незадовільно з обов'язковим повторним курсом</p> <p>Вивчення дисципліни передбачає засвоєння студентами фахових знань щодо історії музичної психології, її основних категорій та напрямів пізнання (психіка музиканта, пізнавальні процеси – музична увага, відчуття, сприйняття, пам'ять, мислення воля, уява й фантазія, характеристика видів музичної творчості) та набуття практичних навиків аналізу індивідуально-психологічних властивостей особистості музиканта (характер. темперамент, емоції, комунікація).</p> <p><u>Академічна доброчесність</u>: Академічна доброчесність: Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО: Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському</p>
--

національному університеті імені Василя Стефаника <http://surl.li/dzugk> метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчальній науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція) <http://surl.li/dhrfg>, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи; Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція) <http://surl.li/dhres>, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади та введені у дію Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету» Наказом ректора № 530 від 27.09.2022 р. «Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу.

Відвідування занять. Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають аудиторні заняття курсу. Пропуски занять здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять та опрацюванні теоретичного матеріалу, стосовного тематики курсу у формі індивідуальних самостійних робіт.

Неформальна освіта. Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Рекомендовані платформи: Платформа Coursera for Campus; сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника); Erasmus+UA.

8. Рекомендована література

1. Бенеш. Г. Психологія. Довідник. К.: Знання-Пресс, 2007. 208 с.
2. Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Педагогічна психологія: навч. посібник. Рек. МОН. К.: ЦНЛ, 2006. 248 с.
3. Верещагіна О. Є., Холодкова Л. П. Історія української музики ХХ століття: навч. посіб. для студ. музичних спец. 2-ге вид., доп.; Рек. МОН. Тернопіль : Астон, 2010. 280 с.
4. Вікова психологія: хрестоматія: навч. посібник / Упоряд.:Л. В. Долинська, Т. М. Лисянська та ін. Рек. МОН . К.: Каравела,2014 .488 с.
5. Дементьева К.Г. Психологія обдарованої людини: метод. рекомендації з організації самостійної роботи студентів психологів. К.: КНТ, 2015. 82 с.
6. Дмитерко-Карабин Х.М. ПНУ. Музична психологія: навч.-метод.посібник для проведення семінар. занять. Ів.-Франківськ: Симфонія форте, 2007. 88 с.
7. Драганчук В. М. Музична терапія: теорія та історія : навч. посіб. для студ. напряму «Муз. мист.». Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 225 с.
8. Драганчук В. М. Музична психологія і терапія : навч. посіб. для студ. спец. «Музичне мистецтво». Східноєвр. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. 230 с.
9. Дутчак В. Музична психологія: методичні рекомендації до курсу для студентів спеціальності «Музичне мистецтво» і «Музична педагогіка і виховання». Івано-Франківськ,

2015. 80 с.

10. Заброцький М.М., Савиченко О.М., Тичина І.М. Психологія особистості: навч. посібник. 3-є вид. К.: Освіта України, 2009. 364 с.
11. Загальна психологія: підручник / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. Рек. МОН; 2-ге вид., випр. і доп. К.: Каравела, 2012. 464 с.
12. Заграй Л.Д. Методологія і технологія виконання курсової роботи: навчально-методичні рекомендації для студентів II, III курсів спеціальності «Психологія». Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника», 2015. 59 с.
13. Іванова О. В., Москалюк Л.М., Корсун С.І. Психологія: вступ до спеціальності: навч. посібник. Рек. МОН. К.: ЦУЛ, 2013. 184 с.
14. Кириленко Т.С. Психологія: емоційна сфера особистості: навч. посібник. К.: Либідь, 2007. 256 с.
15. Клименко В. В. Психологія творчості: навч. посібник. К. : ЦНЛ, 2006. 480 с.
16. Копець Л.В. Психологія особистості: навч. посібник. К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. 460 с.
17. Леонгард К. . Анцентуированные личности. К, 1981.
18. Матейко Н.М. Загальна психологія: навч. посібник. Ів.-Франківськ: Симфонія форте, 2013. 232 с.
19. Махній М.М. Етнічна психологія: навч. посібник. К.: Слово, 2016. 272 с.
20. Міщина Л. П. Психологія творчості: навч. посіб. Ів.-Франківськ : Гостинець, 2007. 448 с.
21. Москалець В.П. Психологія особистості: курс лекцій для студ. Ів.-Франківськ: ЗАТ «Надвірнянська друкарня», 2010. 160 с.
22. Москалець В.П. Психологія особистості: навч. посібник. Рек. МОН . К.: ЦУЛ, 2013. 416 с.
23. Музична психологія: Навч.- метод. матеріали до курсу для спец. «Музичне мистецтво» / Харківська державна академія культури. / Упор. І. Польська. Х., 2003. 18 с.
24. Мур Т. Піклування про душу. Львів: Астролябія, 2020. 448 с.
25. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: навч. посібник. 2-е вид., доп. К.: Вища школа, 2001. 487 с.
26. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: навч. посібник. Рек. МОН; 5-те вид., стер.-К.: Вища школа, 2006. 487 с.
27. Ольшевський В. Ключ до слухання музики. К.: Компанія МЕНЕДЖМЕНТ XXI ст., 2017. 120 с.
28. Павелків Р.В. Загальна психологія: підручник. Рек. МОН; 4-те вид. доп. К.: Кондор, 2013. 576 с.
29. Панок В.Г., Рудь Г.В. Психологія життєвого шляху особистості: монографія. К.: Ніка-Центр, 2006. 280 с.
30. Педагогічна психологія: підручник / Євтух М.Б. та ін. Рек. МОН. К.: Інтердрук, 2014. 420 с.
31. Піхманець, Р. В. Психологія художньої творчості (теоретичні та методологічні аспекти). К.: Наукова думка, 1991. 164 с.
32. Психологія життєтворення особистості в сучасному світі: монографія / за ред. Т.М.Титаренко . К.: Міленіум, 2016. 320 с.
33. Психологія професійної орієнтації в системі педагогічної освіти: монографія / за ред. О. М. Ігнатівич. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. 248 с.
34. Психологія: підручник / за ред. Ю. Л.Трофімова. Рек. МОН; 6-те вид., стереотип. К.: Либідь, 2008. 560 с.
35. Романець В. А Психологія творчості. К.: Либідь, 2004. 288 с.
36. Роменець, В. Психологія творчості: навч. посібник. К. : Либідь, 2001. 288 с.
37. Шип С. Музична форма від звуку до стилю. К : Заповіт, 1998. 386 с.

38. Юнг К. Г. Архетипи і колективне несвідоме. Львів: Астролябія, 2008. 608 с.
39. Юнг К.-Г. АІОН. Нариси щодо символіки самості. Львів: Астролябія, 2019. 432 с.

Інформаційні ресурси

40. Драганчук В. Музична психологія і терапія : навч. посіб. для студ. спец. «Музичне мистецтво». URL: http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/9393/1/Drahanchuk_Muzychna_psyholohiya_terapiya_Posibnyk.pdf

Професор Дутчак Віолетта Григорівна